

Cele knjige ni videl tiskane, zakaj Bog je hotel, da je prej zatisnil svoje oko, in da naj delo, katero je on započel, vendar končajo drugi. Koncem lanskega leta smo dobili „Lurške čudeže“ dotiskane v roke. Lep nagroben spomenik!

Marešič pa je bil tudi marljiv jezikoslovec. Kdor bi pregledal njegove slovarje — stare in nove, kako je malone vsaka beseda opremljena z opazkami, bi moral dejati: Marešič je bil železno priden in marljiv. In tak je tudi bil. Dopisoval je z vsemi znamenitejšimi jezikoslovcji. Izvrstno je znal francosko, laško mu ni bilo tuje, Shakespeareja je bral v izvorniku, slovanske jezike pa je znal vse, tudi staro-slovenščino. Bil je marljiv nabiratelj narodnega blaga. Nekaj zbirk je priobčil v „Dom in Svetu“, v rokopisu pa je imel cele knjige narodnih izrazov,

Fr. Marešič.

katero si je skrbno zapisoval, občujoč s preprostim ljudstvom. Če je šel v kako hišo, je imel navadno pri sebi svinčnik in papir, in če je v pogovoru zasledil kako zanimivo besedo, jo je hitro zabeležil. Valjavčevo delo „Prinos k naglasu“ je preštudiral kakor malokdo. Škrabčevih „platnic“ je vedno komaj čakal. — V knjigi je Marešič živel, zato je bila tudi njegova knjižnica, da si jo moral občudovati. Bil je Marešič mož, kakršni so bili v dóbi, ko se je jela živahno probujati slovenska narodnost.

Resne razmere, resno delo in povrh še bolezen so ga skovale v jeklen značaj. Njegova beseda je bila modra, previdna, premišljena. Govoril ni mnogo, a kar je govoril, je bilo jedro. Ako si ž njim občeval, ti je imponiral, spoštoval si ga, in iz tega spoštovanja se ti je morala roditi do njega ljubezen.

V tem možatem značaju je počivalo milo srce. Rad je pomagal ubogemu, če pa je bil pomoči potreben dijak, je bila njegova roka gotovo široko odprta. Ves je gorel za nove katoliške zavode v Šent Vidu, kjer je nekoč kapelanoval. Pozabil jih ni ob svoji smrti.

Slave Marešič na svetu nikdar ni iskal, zato pa zasluži, da mu jo damo mi, ki živimo njegovo delo!

Anton Skubic.

Dr. Stjepan Ilijašević.

„Čas se je odmaknil, in tudi meni bo kmalu udarila ura, da ležem v grob. Toda ne bode mi težko, ker vidim, da bode v vas, ki ste zbrani okoli mene, živel oni duh, plamtela ona ideja, za katero sem dihal in živel celo svoje življenje.“

Tako je Nestor naših slavnih Ilircev, varaždinski prošt dr. Stjepan Ilijašević govoril združenim hrvaškimi narodnim zastopnikom pred desetimi leti. Dne 2. januarja letos je res legel v grob kot devetinosemdesetleten starček.

Rojen je bil na novega leta dan 1814 v Oriovcu. Bogoslovne nauke je dovršil v Budim-Pešti, kjer se je seznanil s Strossmayerjem, Topolovićem in drugimi hrvaškimi domoljubi, ter l. 1836. dosegel bogoslovni doktorat in bil posvečen v mašnika. Pod zagrebškim škofom Alagovićem je bil ceremoniar in podbilježnik, pod Haulikom pa bilježnik skozi devet let. L. 1843. je bil imenovan za veroučitelja in pridigarja na kr. akademiji v Zagrebu, potem pa za profesorja bogoslovja v semenišču. Ban Jelačić ga je že l. 1849. imenoval za svetnika v cerkvenih zadevah pri tedanjem banskem svetu, a kmalu je šel na Jelačićevo priporočilo kot hrvaški zaupnik v učno ministristvo na Dunaj. Tu so ga leta 1851. imenovali za c. kr. šolskega svetnika in nadzornika realnih in ljudskih šol v Zagrebu. Takrat je vlada z vso silo germanizirala na Hrvaškem, in Ilijašević je imel jako težke boje z njo. Ker se ni mogel sprijazniti s pomemčujočimi vladnimi nakanami, se je zahvalil za uradne časti ter bil imenovan za kanonika čazmanskega kaptola v Varaždinu.

Velike zasluge ima dr. Ilijašević za hrvaško šolstvo. S modro svojo besedo in s premišljenim delovanjem je položil temelj hrvaški narodni prosveti; te zasluge ostanejo v hrvaškem narodu nepozabljive. Po njegovem trudu sta bili osnovani realki v Zagrebu in Varaždinu.

Za ljudske šole je napisal sledeče knjige: „Obuka malenih, ili katehetika za porabu učiteljem i svećenikom“ (Zagreb, 1850). „Pismovnik“ (Trst, 1851 in Dunaj, 1857), „Obrana obuke malenih“ (Zagreb, 1850) i „Čitanka za 2. razred viših pučkih učiona“ (Dunaj, 1855), ki se je posebno odlikovala s svojim lepim in pravilnim jezikom in z dovršeno obliko.